

Rövid summázat a jogi fórumnak a gyűlöletbeszéd tárgyában született 2 AB-határozatról

Tisztelt Antal Attila Szerkesztő Úr!

Magam is készülök a témáról egy hosszabb elemzést írni, de pillanatnyilag szabadságon vagyok, ezért csak egy rövid rezümét adok. Íme:

Az AB döntései (főként az indokolás gyengesége terén és folytán) látszólag egyfajta következetességet mutatnak, ám alapvető problémákat, el nem tisztázott kérdéseket is hagynak maguk után. Lehetett volna érdemben ugyanígy döntenek, már ha ez volt az kiinduló tétel, de akkor (is) más okfejtéssel. Mára az AB-nál gyakorta eltűnt az a korábbi, nemzetközileg is elismert elméleti alaposság és biztonság, mely a 90-es évek során még megvolt. Legfőbb gyári hibái, kiérleletlenségei, szakmai-szellemi buktatói a döntésnek:

Az AB 1990 óta vallja, hogy az emberi méltóság joga abszolút jog, s mint ilyen korlátozhatatlan, felett áll a többi alap- és anyajogoknak. Magyarország élenjáró az ún. kollektív jogok elismerése és tételzése terén. Ezért a közjogi elmélet és gyakorlat már a 90-es évek során elismerte nem csupán az egyén, de a közösség (pl. egy kisebbség) közös méltóságát, ehhez való jogát (sőt még annál sokkal többet is). Ezt újabban az AB már elvitatná - hibásan. Az emberi méltósághoz való jog olyan kategória, mely rendkívüli és szükségállapot idején sem korlátozható, szemben pl. a véleménynyilvánítási szabadsággal vagy a gyülekezési joggal (L. cenzúra és kijárási tilalom minősített helyzetben). Ezt a képletet fordította meg, állította a feje tetejére (ismét) az AB, még hozzá most az alapjogi teszt alapján. Aránytalan korlátozást mondott ki a korlátozható jog javára a korlátozhatatlan joggal szemben, mégpedig anélkül, hogy korrekt módon összemérte volna térben és időben az egymással konkuráló alapjogokat. Máskor az AB elvi éllel mondta ki: az ún. élő jogot vizsgálja, s nem pusztán a papírformát. Most miért nem észlelte e téren a való élet és jog meghatározó képtelenségeit, a jogvédelem kilátástalanságát?! El nem számolt mennyiségi ügyet kreált a testület alkotmányos minőségi kérdésből. Mindezt tette elefántcsont-toronyból, nem észlelvén, hogy mi az európai (strasbourgi) jogi trend, mit kíván még ma is hazánk nemzetközi kötelezettség-vállalása, és mi a valódi összefüggés: azonosság és különbség a verbális és a tetteges agresszió között. Védtelenül hagyta így a személyek, egyének és közösségeik méltóságát, kiszolgáltatva mindezt az amúgy is erőtlenséges, hatástalan, képlékeny bírósági jogértelmezésnek, s joggyakorlatnak. Itt is és megint a párhuzamos és különvélemények voltak reálisak, szakmailag érettebbek, jogfejlesztőek. Ha (!) mindenáron és eleve, egyoldalúan eldöntve, az államfőnek kedveskedve, renoméját őrizgetve kellett nemleges döntést hozni e törvényekről, még akkor is mód lett volna azt más alapra helyezni. A törvényszerkesztés ui. megint olyan képtelenül silány minőségben történt, hogy a valós értelmezést és alkalmazást lehetetlenné tevő normatartalom hibája, az ún. normavilágosság bajai miatt lehetett és kellett volna jogállamisági sérelmet kimondani. Főként, mert büntetőjogi norma, az ultima ratio ilyen "szellős" végképp nem lehetne. Ezt mondta ki helyesen 2000-ben az AB pl. az ún. antidopping-büntetőjog kapcsán, körében - helyesen. Most nem volt meg hozzá a kellő alaposság és az erkölcsi bátorság sem.

Zárásul: erjedést látok a közhatalmi intézmények saját(os) és együttműködésében, ez kumulálódó hibák tere és forrása. Ezek sorába mind a rosszul megírt törvény, mind annak részrehajló és elnagyolt közjogi felülvizsgálata beleillik. Még mindig megyünk befelé az erdőbe. Sajnos.

Néha az események alakulásához igazán csak a humor méltó, még ha olykor túl vaskos is. A klasszikus szillogizmus szabályai szerint az első premissza itt: jól-rosszul az AB következetes volt és maradt. A második: Bismarck szerint csak az ökor következetes. A konklúzió kétágú: tehát Bismarck nem ismerte a magyar AB-ét, avagy Bismarck tévedett. Arra gondolni sem érdemes, hogy netán az AB tévedett?!

Tisztelettel: Kolláth György